

Okresné kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

46. ročník, školský rok 2017/2018

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

*Monotematikus s elméleti – feladatok

Név:

Iskola és osztály:

Elért pontszám:

1. *Írd be az alábbi fogalmakat úgy, hogy az egyes sorokban logikailag helyes fogalomhármasok szerepeljenek:

turisták által látogatott hely – állam, amelyekben az adott hely található – a helyet jellemző fogalom.

Lourdes, Olaszország, Akropolisz, Franciaország, képzőművészet, Louvre, Görögország, épületgyűjtemény, Sixtus-kápolna, tengerparti üdülőhely

- a) – – antik történelem
- b) – – búcsújáró hely
- c) Capri – –
- d) – Franciaország –
- e) – Olaszország –
2. A Hold a Föld legközelebbi égi szomszédja. Mit tudsz róla? A táblázatban jelöld ✓ jellel az igaz, ill. × jellel a hamis állításokat.

a)	Az első ember a Holdon Neil Armstrong volt, az eddigi utolsó Eugene Cernan.
b)	A Hold Földtől való távolsága megközelítőleg 384 ezer km.
c)	A Hold csak egy picivel nagyobb, mint a Merkúr.
d)	Az árapály jelenség a Hold és a Nap kölcsönhatásának egyik következménye.
e)	A Luna a Hold egyik megnevezése.
f)	Az „első negyed” és a „holdtölte” nevű fázisok között a Holdat a Földről „C”-alakú sarlónak látjuk, és azt mondjuk, hogy a Hold ilyenkor „csökken”.
g)	A Holdon látható sötét foltokat „holdtengereknek” nevezzük, amelyeket fagyott víz alkot.
h)	Havonta pontosan egyszer van holdtölte.
i)	A Hold a Földtől minden évben néhány centimétert távolodik.
j)	Ha az ember a Földön 1 métert ugrik távolba, ugyanakkora erővel elrugaszkodva a Hold felszínén 6 méter hosszút tud ugrani.

3. A következő meghívókon, ill. propagációs anyagokon a szürkével árnyékolt fogalomhármasok közül válaszd ki a helyes lehetőséget. Az anyagok egy dél-ausztráliai városkából származnak, és a turistákhoz, valamint a helyi lakosokhoz is szólnak.

a)

Meghívjuk Önt az év leghosszabb éjszakáján 2017. 9. 22-én / 2017. 6. 21-én / 2017. 12. 21-én tartandó rendezvényünkre. A rendezvényt a 19:00 órakor kezdődő, egész éjszakán át tartó természetfilm-vetítéssel nyitjuk meg. Azoknak, akik a filmvetítés helyett inkább az égboltot vizsgálnák meg tüzetesebben, nagy teljesítményű távcsövet bocsátunk rendelkezésére. Láthatók lesznek a távoli bolygók, néhány hold és a legszebb csillagképek, mint például a Dél Keresztje / Nagy-Göncöl / Cassiopeia.

b)

Turista információ: régióink legmelegebb hónapja a január / július / május, amikor a hőmérséklet eléri a több mint 30 °C-t, ellenben a leghidegebb hónap a(z) január / július / október.

c)

Látogassák meg almaszüreti bálunkat, amelyet az almaszüret befejezésekor tartunk. A finom almatoria, must és egyéb ínycségeket szeptember / március / június 20-án várják a kedves látogatókat.

4. Az alábbi két képet az enciklopédiából választottuk. A képek alatt add meg a képet jellemző mondat betűjelét:

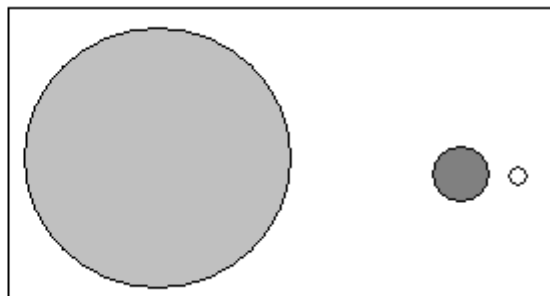
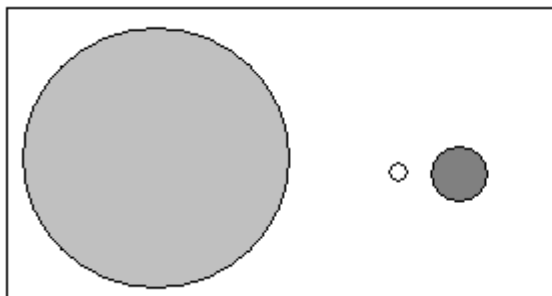
A: A Hold állása újhold idején.

B: A Nap, a Föld és a Hold kölcsönös elhelyezkedése holdfogyatkozáskor.

C: A Jupiter, a Föld és a Vénusz nagyságának szemléltetése.

D: A Hold állása az „utolsó negyed” nevű fázis idején.

E: A Nap, a Föld és a Mars nagyságának szemléltetése.

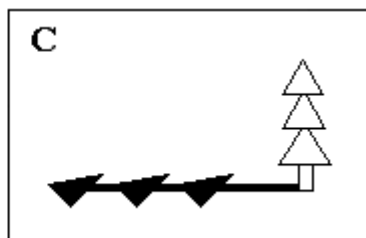
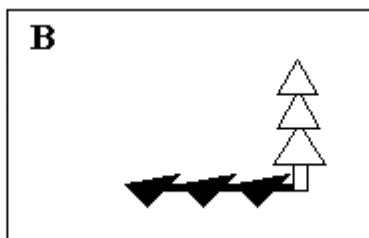
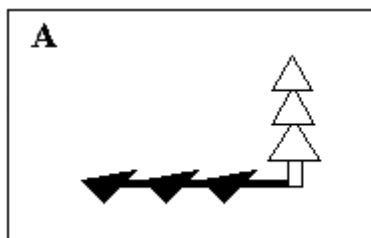

A kép alatti mondat betűjele: ____.

A kép alatti mondat betűjele: ____.

5. Jani, aki Breznóban él, az év folyamán több fényképet készített a szobája ablakából látható fenyőfáról. Minden hónapban egy fényképet készített, mindig délben, amikor a legvilágosabb van. A képeket fényképalbumba rakta, a legrégebbivel kezdve, fokozatosan a legújabb fénykép felé haladva. Néhány kép azonban összekeveredett. Az A, B, C képekhez rendeld helyesen a következő hónapokat. (Segít az árnyék hossza.)

A hónapok: szeptember, január, június

hónap:

hónap:

hónap:

Melyik képen volt a Nap a legmagasabban a látóhatár felett?

6. 2030-ban hagyja el a Földet a FUTURE nevű űrszonda. A Földről haladva állítsd sorrendbe az égitesteket, amelyeket útja során a szonda lefényképez. A következő égitestek közül választhatsz:

Európa, Charon, Uránusz

Mars - - Szaturnusz - - Neptunusz -

7. Az alábbi szövegben a számok szavakat jelölnek, amelyeket helyesen beírva a keresztrejtvénybe, megkapod a megfejtést. **[Szlovákul!]**

A Napot forró, sugárzó anyag alkotja, melynek megnevezése (3). A magjában reakció játszódik le, melynek során a hidrogénből (1) keletkezik, miközben óriási energia szabadul fel. A Nap körül nyolc bolygó kering. A legnagyobb a Jupiter, a Szaturnusz, az Uránusz és a Neptunusz. Ezek folyadékokból és (6) épülnek fel. A Jupiter és a Szaturnusz több mint 60 holddal rendelkeznek, míg a Marsnak csupán (2) holdja van. Földünkhöz nagyságban a(z) (5) bolygó hasonlít. A Nap és a Hold után ez a bolygó „adja” a legtöbb fényt az éjszakai égbolton. A múltban a tengerészeknek tájékozódási pontot jelentett, csakúgy, mint a(z) (4) – A Kis-Medve legfényesebb csillaga.

1						
2						
3						
4						
5						
6						

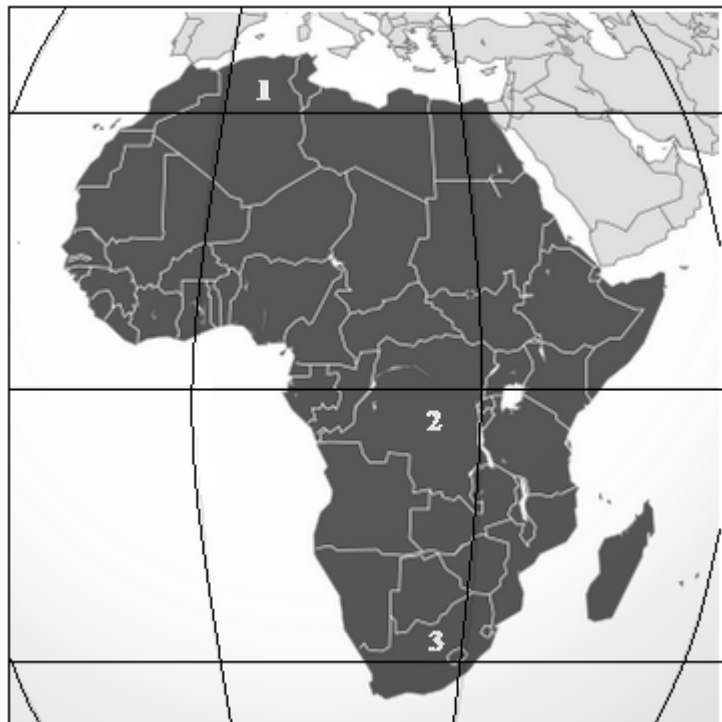
Megfejtés: _ _ _ _ _

Melyik állítás igaz? Jelöld kereszttel!

☐ Edmund (megfejtés) angol csillagász volt, ismert üstököst neveztek el róla.

☐ Edwin (megfejtés) amerikai csillagász volt, ismert teleszkópot neveztek el róla.

8. Milánnak házi feladatként ✓ jellel kellett jelölnie azokat a féltekéket, amelyeken a három, számmal jelölt afrikai állam elhelyezkedik. A feladatot hiba nélkül oldotta meg, miközben nyolcszor írta be a táblázatba a ✓jelet. Hogyan nézett ki helyesen a táblázat?

Állam:	1	2	3
Északi félteke			
Déli félteke			
Keleti félteke			
Nyugati félteke			

Autor: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.

Recenzenti: Mgr. Eva Džupinová, PhD, doc. RNDr. Alena Dubcová, CSc.

Slovenská komisia Geografickej olympiády

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2018

Preklad: RNDr. Ferenc Zirig